

تاریخ در اینترنت

قسمت بیستم

ترکیه و امپراتوری عثمانی (بخش دوم)

• میرهادی حسینی

عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت معلم تهران

Email: hosseini@tmu. ac. ir

مقدمه:

در شماره ۷۹ (اردیبهشت ۱۳۸۳)، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا اولین بخش این مقاله با عنوان «تاریخ ترکیه و امپراتوری عثمانی» منتشر گردید. بخش اول، به بررسی منابع مطالعاتی تاریخ عثمانی در اینترنت اختصاص داشت. اینک دومین و آخرین بخش از این مقاله، در اختیار خوانندگان محترم قرار می‌گیرد.

نقشه‌های تاریخی

نقشه توسعه امپراتوری عثمانی در دانشگاه پنسیلوانیا:

محققان دانشگاه پنسیلوانیا، از طریق آدرس اینترنتی زیر، مجموعه متنوعی از نقشه‌های تاریخی جهان اسلام را (از زمان خلافت بنی امیه تا قرون اخیر) ترسیم کرده‌اند. آدرس اینترنتی زیر، فهرستی از این نقشه‌ها را ارائه می‌دهد:

<http://ccat.sas.upenn.edu/~rs143/map.html>

یکی از پیوندهای این صفحه، نقشه امپراتوری عثمانی در قرون ۱۷ و ۱۸ میلادی است که با انتخاب آن، تصویر نقشه جغرافیایی و حوزه قلمرو این امپراتوری در این دو قرن مشاهده می‌شود.

نقشه‌های اسکندر:

پایگاه اینترنتی نقشه‌های اسکندر (Alexander Maps) از طریق آدرس اینترنتی زیر، مجموعه‌ای از نقشه‌های تاریخی مربوط به نقاط مختلف جهان را در خود نگهداری می‌کند:

<http://www.alexandremaps.com/cat/maps.php>

سپس با انتخاب کشور ترکیه به فهرستی از نقشه‌های قدیمی این منطقه دسترسی پیدا می‌کنیم. در میان این نقشه‌ها، یک نقشه مربوط به سال ۱۷۷۲ میلادی است که توسط روبرت د. واگوندی (Robert de Vaugondy) تهیه شده و در آن قلمرو امپراتوری عثمانی ترسیم شده است. دو نقشه هم در بخش امپراتوری عثمانی قرار دارد.

ترکیه در نقشه‌ها:

پایگاه اینترنتی «ترکیه در نقشه‌ها» یک دایره المعارف

نقشه‌های تاریخی از منطقه آناتولی و امپراتوری عثمانی است.

برای آشنایی با این سایت به آدرس زیر وارد شوید:

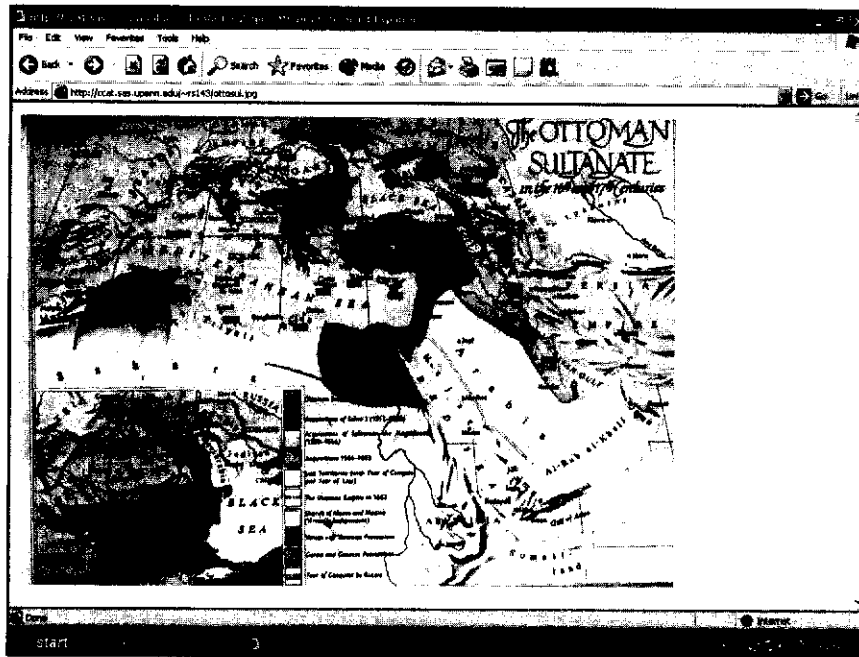
<http://www.turkeyinmaps.com>

پس از ورود به این پایگاه، پیوندهای زیر مورد نظر است:

۱- نقشه‌های اولیه (Early Maps)، به معرفی نخستین نقشه‌های جغرافیایی این منطقه که از دوره باستان به جای مانده، می‌پردازد. نقشه‌های بطلمیوسی و قرون وسطی از جمله آنها است. یکی از قدیمی‌ترین نقشه‌های باستانی که در ۱۹۶۳ میلادی توسط جیمز ملارت (James Mellaart) در آنکارا کشف شده و قدمت آن به سال ۶۲۰۰ قبل از میلاد بازمی‌گردد. جزو نقشه‌های این سایت قرار دارد. این نقشه به صورت نقشی برجسته بر روی یک دیوار ترسیم شده و حدود ۹ پا ارتفاع دارد. ترسیم نقشه جهان به نقل از هرودوت و توصیفات جغرافیایی او از منطقه آناتولی نیز در این پایگاه آمده است. ترسیم جغرافیایی جهان و منطقه آناتولی از اراتوس تنس (Eratosthenes) در حدود سال‌های ۱۹۴-۲۷۵ پیش از میلاد نیز در همین بخش ذکر شده است. نقشه جغرافیایی استرابو (Strabo) نیز از آن جهت اهمیت دارد که وی، خود متولد شهری به نام آماسیه در منطقه آناتولی امروزی بوده است. (۶۴ ق م)

۲- نقشه‌های ترکیه و امپراتوری عثمانی مربوط به قرون شانزدهم و هفدهم:

در این بخش می‌توان با نقشه جغرافیایی امپراتوری عثمانی که توسط ابراهیم اورتلیوس (Abraham Ortelius)، که در سال ۱۵۷۰ میلادی تهیه شده، آشنا شد. همچنین نقشه جغرافیایی جیو وانی باترو (Giovanni Botero) به سال ۱۵۹۲ میلادی از

<http://www.barron.co.uk>

سپس روی پیوند Gallery کلیک کنید و آنگاه با انتخاب نقشه‌های اروپا، بخش اروپای شرقی و بالکان را انتخاب کنید. در این قسمت می‌توانید یک نقشه مربوط به ترکیه، (که متعلق به سال ۱۷۱۵ میلادی بوده و در آن قلمرو امپراتوری عثمانی را نشان می‌دهد) را ملاحظه کنید. این نقشه توسط امانوئل بوئن (Bowen Emanuel) تهیه شده است.

پایگاه نقشه‌ها و منابع تاریخی:

سایت اینترنتی Rare Maps یک دایره المعارف اینترنتی برای محققان و پژوهشگرانی است که قصد دارند به نقشه‌ها و اطلس‌های تاریخی دسترسی پیدا کنند. آدرس زیر کاربران را به فهرست نقشه‌های این پایگاه متصل می‌کند:

<http://www.raremaps.com/maps.htm>

چنانچه روی نام ترکیه کلیک کنید، با فهرست نقشه‌های تاریخی این کشور آشنا می‌شوید. در این فهرست، نقشه‌هایی را که در سال‌های ۱۵۴۲، ۱۵۷۰، ۱۵۷۹ میلادی، و... ترسیم شده و حوزه قلمرو امپراتوری عثمانی را نشان می‌دهد، وجود دارد.

نقشه‌های باستانی:

سایت اینترنتی نقشه‌های باستانی (Antique Maps) از طریق آدرس زیر برای مورخین طراحی شده است:

<http://www.antiquemaps.com>

بخش ترکیه در این پایگاه حاوی نقشه‌های زیر است:
۱ - نقشه‌ای از ج. ن. بلین (J. N. Bellin)، مربوط به سال

منطقه آسیای صغیر، نقشه ج. هوندیوس (Jodocus Hondius) به سال ۱۶۰۶ میلادی، نقشه جان اسپید (John Speed) به سال ۱۶۲۷ میلادی از امپراتوری عثمانی و نقشه‌های متعدد دیگر، در این قسمت به نمایش در آمده است.

۳ - نقشه‌های قرون ۱۸ و ۱۹ میلادی:

نقشه‌های ارائه شده در این بخش، محدوده جغرافیایی امپراتوری عثمانی را طی دو قرن ۱۸ و ۱۹ میلادی ترسیم می‌کند. نکته قابل توجه در این نقشه‌ها، حدود جغرافیایی ایران است.

۴ - نقشه‌های بطلمیوسی:

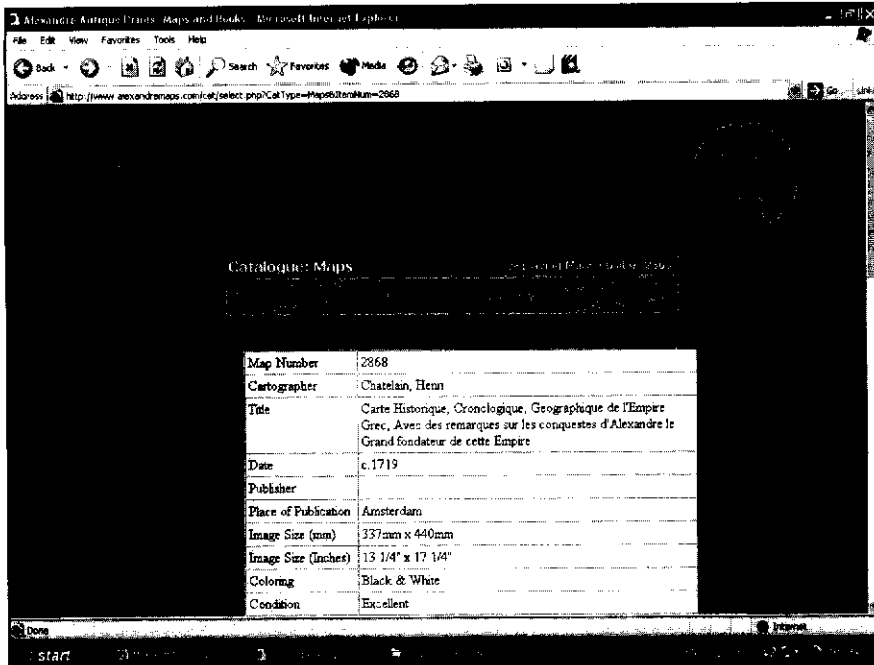
بطلمیوس که بین سال‌های ۸۷ تا ۱۶۵ میلادی در شهر اسکندریه مصر زندگی می‌کرد، یکی از مشهورترین جغرافی‌دانان و نقشه کش‌های جهان باستان به‌شمار می‌رود.

۵ - نقشه‌های قرون وسطی:

نکته قابل توجه در میان نقشه‌های به جای مانده از دوره قرون وسطی این است که بسیاری از آنان متعلق به جغرافی‌دانان مسلمان بوده‌اند. به عنوان نمونه، می‌توان در این پایگاه به نقشه جهان از ابوعبدالله محمد بن الشریف الادریسی (۱۱۹۲-۱۱۵۴ م) اشاره کرد که در آن نقشه، هر چند ابتدایی و ناقص، به اروپا، آسیا و آفریقا اشاره رفته و آناتولی نیز مشخص شده است.

نقشه‌های بارون:

پایگاه اینترنتی رودریک.م. بارون (Roderick M. Barron) در انگلیس، مجموعه‌ای از نقشه‌های تاریخی را در حوزه‌های مختلف (جهان آمریکا هند اروپا آفریقا و آسیا) نگهداری می‌کند. برای آشنایی با این سایت به آدرس زیر وارد شوید:

و مورخین تاریخ امپراتوری عثمانی که با این مؤسسه همکاری می کنند، عبارتند از:

- ۱ - دکتر والتر دنسی (Walter Denny)، استاد تاریخ هنر دانشگاه ماساچوست.
- ۲ - احمد ارتقان، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه بیلکنت، آنکارا و استاد بازنشسته دانشگاه شیکاگو.
- ۳ - هیت، و. لوری (Heath W. Lowry)، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه پرینستون.
- ۴ - ریچارد بارکلی، سفیر سابق آمریکا در ترکیه.
- ۵ - کارتر فایندلی (Carter V. Findley)، استاد تاریخ دانشگاه ایالتی اوهایو.
- ۶ - دکتر Fatma Muge Gocek، دانشیار جامعه شناسی دانشگاه میشیگان.

انجمن مطالعات ترکی:

انجمن مطالعات ترکی (TSA= the Turkish studies association) به عنوان یک سازمان پژوهشی و غیرسیاسی، در سال ۱۹۷۱ میلادی و با هدف مطالعه و تحقیق در تاریخ ترکیه و امپراتوری عثمانی، راه اندازی شد. پژوهشگران رشته تاریخ عثمانی، می توانند از طریق سایت اینترنتی زیر، که بخشی از پایگاه دانشگاه بال در آمریکا است، با این انجمن آشنا شوند:

<http://www.h-net.org/~thetsa/>

این انجمن یک نشریه علمی منتشر می سازد. برای مطالعه این نشریه به آدرس زیر وارد شوید:

<http://www.h-net.org/~thetsa/tsabulalt2.html>

۱۷۶۴ م، که مرزهای امپراتوری عثمانی را نشان می دهد.

۲ - نقشه ای از جان لاف من (John Luffman)، متعلق به سال ۱۸۰۴ م، که راه های آبی بین دریای سیاه و مدیترانه را در این سال ترسیم می کند.

۳ - نقشه آسیای صغیر در سال ۱۸۱۲ م، که محدوده آسیای صغیر، ارمنستان، خزر و سوریه را نشان می دهد.

۴ - نقشه ترکیه باستانی که در سال ۱۸۳۷ م، کشیده شده است.

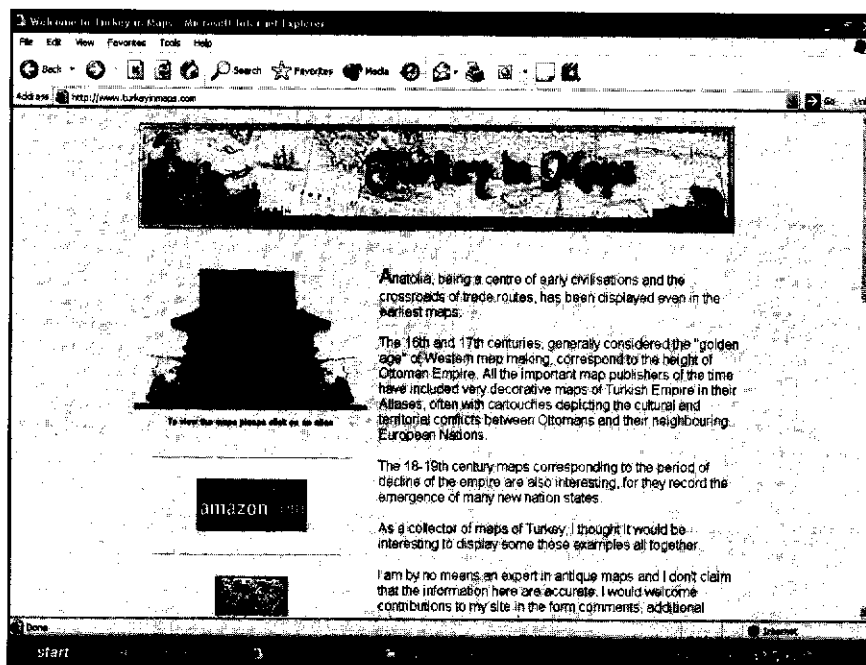
مراکز مطالعاتی

مؤسسه مطالعات ترکی:

مؤسسه مطالعات ترکی (ITS= the institute of Turkish studies)، یک بنیاد پژوهشی وابسته به دانشگاه جرج تاون (Georgetown University) در ایالت واشینگتن در آمریکا بوده که در سال ۱۹۸۲ میلادی تأسیس شده و از طریق آدرس اینترنتی زیر به معرفی برنامه های خود می پردازد:

<http://turkishstudies.org>

پیوند Publications در این صفحه، کاربران را با فهرستی از آثار تألیفی در زمینه تاریخ ترکیه و امپراتوری عثمانی آشنا می سازد. پیوند Organization هم، اطلاعاتی را در خصوص اعضای اصلی و هیات علمی این مؤسسه ارائه می دهد. دکتر دونالد کواتارت (Donald Quataert) استاد گروه تاریخ دانشگاه بینگهامتون (Binghamton University) و دانشگاه ایالتی نیویورک، ریاست این مؤسسه را به عهده دارد. دیگر پژوهشگران

بخش مطالعات ترکی و عثمانی دانشگاه هاروارد:
برای آشنایی با سایت مطالعات ترکی و عثمانی
دانشگاه هاروارد در امریکا به آدرس زیر وارد شوید:

http://www.fas.harvard.edu/~turkish/turk_stud_Harvard.html

پس از ورود به این پایگاه، اطلاعات زیر قابل دسترس است:

۱ - شرح مختصری از وضعیت مطالعات و پژوهش در حوزه تاریخ عثمانی در دانشگاه هاروارد.

۲ - فهرست اسامی کمیته علمی پژوهشگرانی که در این بخش مشغول هستند. این بخش شامل اعضای هیات علمی و دانشجویان در مقاطع مختلف تحصیلی است. هجده محقق در این بخش مشغول تدریس و تحقیق هستند.

۳ - دروس و واحدهای ارائه شده در خصوص تاریخ عثمانی.

۴ - اخبار و اطلاعات جدید در خصوص آخرین پژوهش‌های مربوط به تاریخ عثمانی.

مؤسسه پژوهشی امریکایی در ترکیه:

مؤسسه پژوهشی امریکایی در ترکیه (ARIT) در زمینه فرهنگ و زبان ترکیه و امپراتوری عثمانی به تحقیق مشغول است. این مؤسسه که دو شعبه در آنکارا و استانبول تاسیس کرده، از طریق آدرس اینترنتی زیر به معرفی برنامه‌های خود می‌پردازد:

<http://ccat.sas.upenn.edu/ARIT>

این نشریه مجله‌ای است که هر شش ماه یکبار منتشر می‌شود. دکتر کمال سیالی، استاد گروه فرهنگ و زبان‌های خاور نزدیک دانشگاه ایندیانا، مدیر آن است. هم‌اکنون، پیوندهایی برای مطالعه مقالات شماره‌های ۱۹ تا ۲۶ این نشریه مربوط به سال‌های ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۲ وجود دارد.

انجمن تاریخی ترکیه:

انجمن تاریخی ترکیه از طریق آدرس اینترنتی زیر به تحقیق در زمینه تاریخ و فرهنگ ترکیه می‌پردازد:

<http://www.ttk.gov.tr/ingilizce/index.html>

برای مکاتبه و تبادل نظر با این انجمن به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

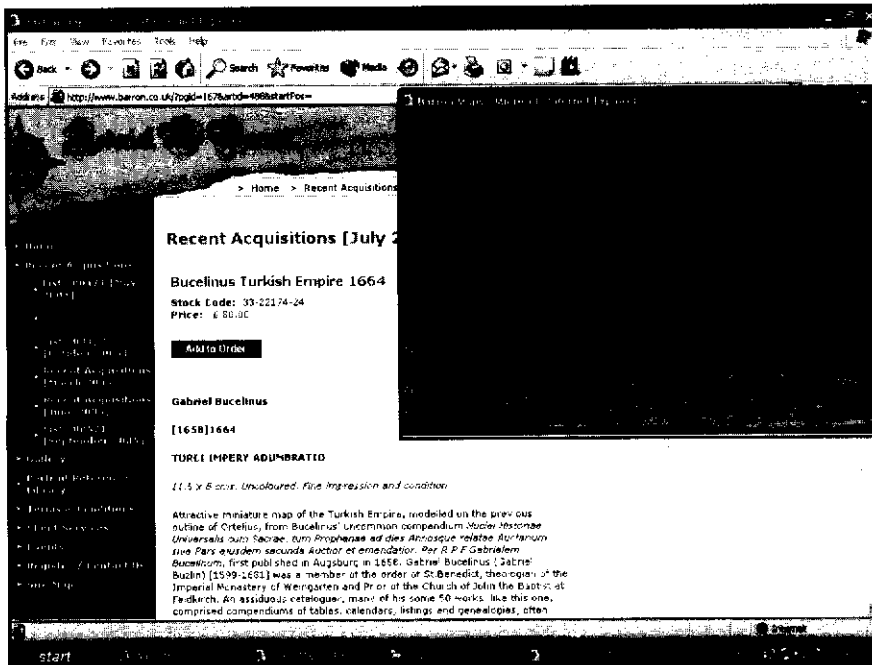
ttkinfo@ttk.org.tr

این انجمن در سال ۱۹۳۰ میلادی، با شانزده عضو کار خود را آغاز نموده و تاکنون سمینارهای متعددی را در معرفی تاریخ ترکیه برگزار کرده است. آخرین آنها در ماه اکتبر سال ۱۹۹۹م. برگزار گردید.

این انجمن تاکنون ۳۰ اثر مکتوب در حوزه تاریخ ترکیه منتشر کرده است. یک نشریه علمی نیز از جمله آثار منتشر شده توسط این انجمن می‌باشد.

این انجمن کتابخانه مجهزی را با بیش از ۲۵۰ هزار کتاب تدارک دیده است. هم‌اکنون پروفیسور یوسف ریاست این انجمن را به عهده دارد. برای آشنایی با اعضای هیات علمی این انجمن به آدرس زیر وارد شوید:

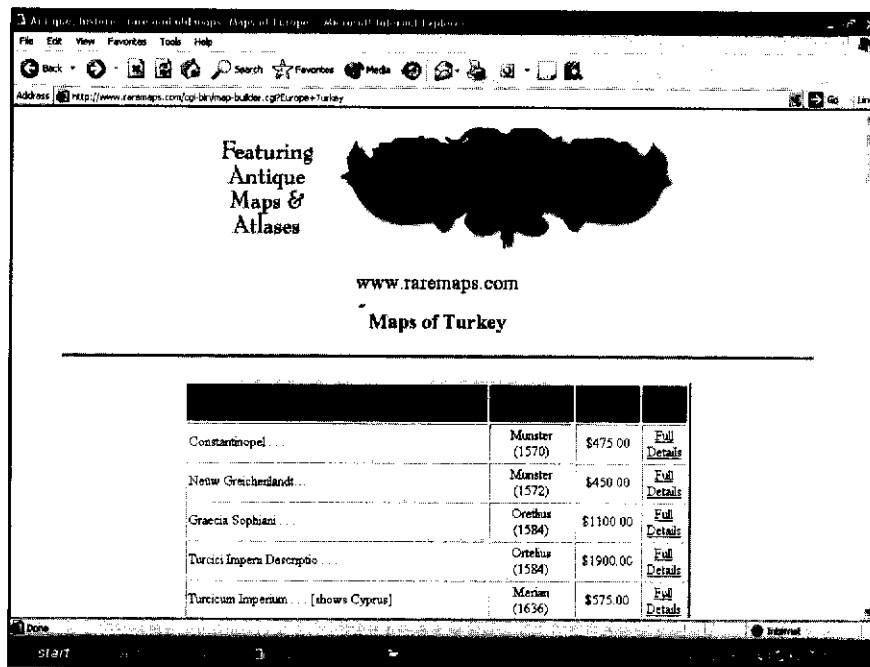
http://www.ttk.gov.tr/ingilizce/ing_yonetim.html

- ۱۴۸۷ م)، انتشارات دانشگاه هاروارد، ۱۹۵۵ م
- ۱- تاریخ اقتصادی و اجتماعی امپراتوری عثمانی، انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۹۴ م
- ۲- خاورمیانه و بالکان زیر سلطه امپراتوری عثمانی، انتشارات دانشگاه ایندیانا، ۱۹۳۳
- ۳- امپراتوری عثمانی: عصر کلاسیک ۱۶۰۰-۱۳۰۰ م، لندن، ۱۹۷۳ م
- ۴- امپراتوری عثمانی: فتوحات، سازمان و اقتصاد، لندن، ۱۹۷۸ م
- ۵- مقالاتی در تاریخ عثمانی، استانبول، ۱۹۹۸ م
- ۶- گروه تاریخ دانشگاه Bogazici در ترکیه هم، سابقه طولانی در این زمینه دارد از جمله:
- ۷- دکتر سلیم درین گیل (Selim Deringil)، استاد تاریخ سیاسی عثمانی دانشگاه فوق است. برای آشنایی بیشتر با گروه تاریخ این دانشگاه، به آدرس زیر اینترنتی متصل شوید:
<http://hist.boun.edu.tr>
- ۸- Edham Eldem، استاد تاریخ اجتماعی و اقتصادی عثمانی به ویژه در قرون معاصر در این دانشگاه است.
- ۹- دکتر احمد ارسوی (Ahmet Ersoy)، استاد تاریخ فرهنگی عثمانی.
- ۱۰- دکتر پائولو جراردلی (Paolo Girardelli)، استاد تاریخ روابط بین اروپا و عثمانی.
- ۱۱- دکتر Cigdem Kafescioglu، استاد هنر و معماری عثمانی.
- ۱۲- دکتر یاوز سلیم کاراکیس (Yavuz Selim Kara-)

پژوهشگران تاریخ عثمانی و ترکیه:

- این محققین در دانشگاههای مختلف جهان پراکنده‌اند. در این بخش از نوشتار، ابتدا از ترکیه شروع کرده و سپس به سراغ اروپا و آمریکا می‌رویم.
- ترکیه:
- ۱- دکتر محمد کالپاکلی (mehmet kalpakli)، مدیر گروه تاریخ دانشگاه بیلکنت (Bilkent University) در ترکیه و متخصص تاریخ عثمانی و ترکیه می‌باشد. برای آشنایی با گروه تاریخ این دانشگاه به آدرس زیر در اینترنت متصل شوید:
<http://www.bilkent.edu.tr/~history/index.htm>
- ۲- دکتر اوکتای اوزل (Oktay Ozel)، عضو هیأت علمی گروه تاریخ دانشگاه بیلکنت ترکیه که در زمینه تاریخ اقتصادی و اجتماعی عثمانی به تحقیق مشغول است.
- ۳- دکتر نجدت گوک (Nejdet Gok)، استاد گروه تاریخ دانشگاه بیلکنت و متخصص تاریخ ترکیه در دوره عثمانی است.
- ۴- دکتر اوجنیا کرملی (Eugenia Kermeli)، نیز در زمینه تاریخ اواخر بیزانس و تاریخ تشکیل اولیه امپراتوری عثمانی به تدریس مشغول است.
- ۵- دکتر خلیل اینالچیک (Halil Inalcik)، یکی از معروفترین پژوهشگران و مورخین تاریخ عثمانی و عضو هیأت علمی گروه تاریخ دانشگاه بیلکنت است. در میان تحقیقات وی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- ۶- منابع و مطالعاتی در دریای سیاه در دوره عثمانی (۱۴۹۰-

۲ - دیوید نیکول (David Nicolle)، کارمند سابق بخش عربی شبکه عربی بی بی سی و فارغ‌التحصیل مدرسه مطالعات شرقی و آفریقایی (SOAS)، دانشگاه لندن و دانشگاه ادینبورگ و محقق رشته تاریخ و هنر اسلامی که مدتی را هم در دانشگاه یرموک کشور اردن به تدریس پرداخته و صاحب تألیفات متعددی در حوزه تاریخ و تمدن اسلامی، به ویژه تاریخ نظامی می‌باشد. در میان تألیفات وی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- سپاهیان امپراتوری عثمانی ۱۸۲۰-۱۷۷۵م، انتشارات Osprey، ۱۹۹۸م

این کتاب وقایع تاریخی در زمان سلطنت سلطان سلیم سوم، سلطان محمد دوم و رویارویی امپراتوری عثمانی را با ارتش اروپا بیان میکند.

- ارتش ترکان عثمانی ۱۷۷۴-۱۳۰۰م، ۱۹۸۳، Osprey م
- ارتش و سلاح صلیبیون در سال‌های ۱۳۵۰-۱۰۵۰ م: اروپای غربی و دولت‌های صلیبی، انتشارات Greenhill، ۱۹۹۸، م، ۶۴۰ صفحه

- ارتش اسلام در قرن هفتم و یازدهم میلادی، Osprey م، ۱۹۸۴

شمال آفریقا: اسپانیای اسلامی ۷۱۱ تا ۱۴۹۲ م، Osprey م، ۲۰۰۱، ۳۴۸ صفحه

ارتش قرون وسطای روسیه ۱۲۵۲-۸۳۷ م، Osprey م، ۱۹۹۹

این کتاب به وضعیت تاریخ نظامی روسیه قبل از تشکیل اتحاد جماهیر شوروی می‌پردازد. در این مقطع زمانی به روابط تجاری و نظامی بین اسکاندیناوی، غرب، بیزانس و جهان اسلام

(Kisla)، استاد تاریخ اجتماعی و اقتصادی عثمانی در قرون ۱۹ و ۲۰م.

۱۲ - دکتر Selma Akyazici Ozkocak، استاد معماری و شهر سازی در اوائل امپراتوری عثمانی.

۱۳ - دکتر درین ترزیوقلو (Derin Terzioglu)، استاد تاریخ فرهنگی امپراتوری عثمانی در قرن ۱۶ و ۱۷م.

۱۴ - دکتر م. توکسوز (Meltem Toksoz)، استاد تاریخ اقتصادی و اجتماعی عثمانی.

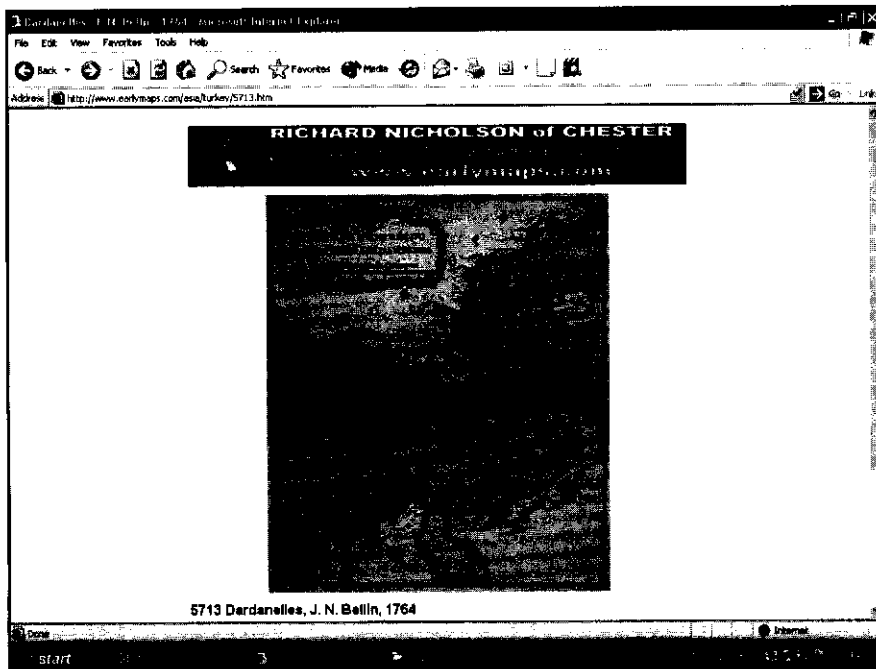
۱۵ - دکتر ظفر توپ راک (Zafar Toprak)، استاد تاریخ اقتصادی و اجتماعی عثمانی.

۱۶ - دکتر آنتونی گرین وود (Anthony Greenwood)، استاد تاریخ اجتماعی و اقتصادی عثمانی.

۱۷ - دکتر Sevket Pamuk، استاد تاریخ اقتصادی دانشگاه بوقازی است. یکی از تألیفات وی، «تاریخ پولی امپراتوری عثمانی» نام دارد که در سال ۲۰۰۰ میلادی، توسط انتشارات دانشگاه کمبریج نیویورک، در ۲۷۶ صفحه منتشر شد. یکی دیگر از تألیفات وی «امپراتوری عثمانی و کاپیتالیسم اروپایی (۱۹۱۳-۱۸۲۰ م)» نام دارد که در سال ۱۹۸۷ م، به چاپ رسید.

انگلستان:

۱ - ریچارد لیونل تاپر (Richard Lionel Tapper)، استاد گروه جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی مرکز مطالعات خاور میانه دانشگاه لندن، کتاب «اسلام در ترکیه معاصر: سیاست و ادبیات در یک دولت سکولار»، را تألیف کرد. این کتاب در لندن، توسط انتشارات Tauris و در سال ۱۹۹۱ م به چاپ رسید.

برای مکاتبه و تبادل نظر با دکتر آکسان به آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:
vaksan@mcmaster.ca

فرانسه:

کلود کاهن (Clude Cahen)، پژوهشگر فرانسوی، مورخ حوزه تاریخ ترکیه و سلجوقی و استاد دانشگاه سوربن پاریس که کتاب شکل‌گیری ترکیه را به رشته تحریر در آورده است. شکل‌گیری ترکیه: سلطنت سلاجقه تا قرن چهاردهم، نام کتابی است که وی با همکاری محقق دیگری به نام پیتر.م. هولت (Peter M. Holt)، تدوین کرده است. این کتاب در ۳۲۰ صفحه، در سال ۲۰۰۱ میلادی و توسط انتشارات لانگ‌من (Long man)، منتشر شده است. فهرست مطالب این کتاب عبارت است از:

- اسامی و تاریخ‌ها
- نقشه
- تاریخ مختصر ترکان قبل از ترکیه
- تاریخ عمومی ترکیه قبل از مغولان
- استقرار ترکان در آسیای صغیر تا ۱۱۰۷ میلادی
- فعالیت ترکیه در دوره حکومت سلطنتی
- ظهور بیزانس
- یکی دیگر از آثار دکتر کاهن، همکاری در نگارش جلد دوم تاریخ اسلام، از انتشارات دانشگاه کمبریج است. پژوهش وی با عنوان «تشکیلات اجتماعی و اقتصادی» در فصل هشتم این کتاب، به چاپ رسیده است.

پرداخته شده و ضمن اشاره به وضعیت جوامع اروپایی، تاسیس منطقه کیف (Kiev) و گسترش جنگ در این مناطق را در زمان ظهور امپراتوری Novgorod تا زمان تهاجم مغول و بسیاری از جنگ‌های الکساندر نووسکی، اشاره می‌کند.

سپاهیان خلافت ۱۰۹۸-۸۶۲ م، ۱۹۹۸، Osprey.م.

- سپاهیان پیروز اسلام، ۱۹۹۳، Osprey.م.

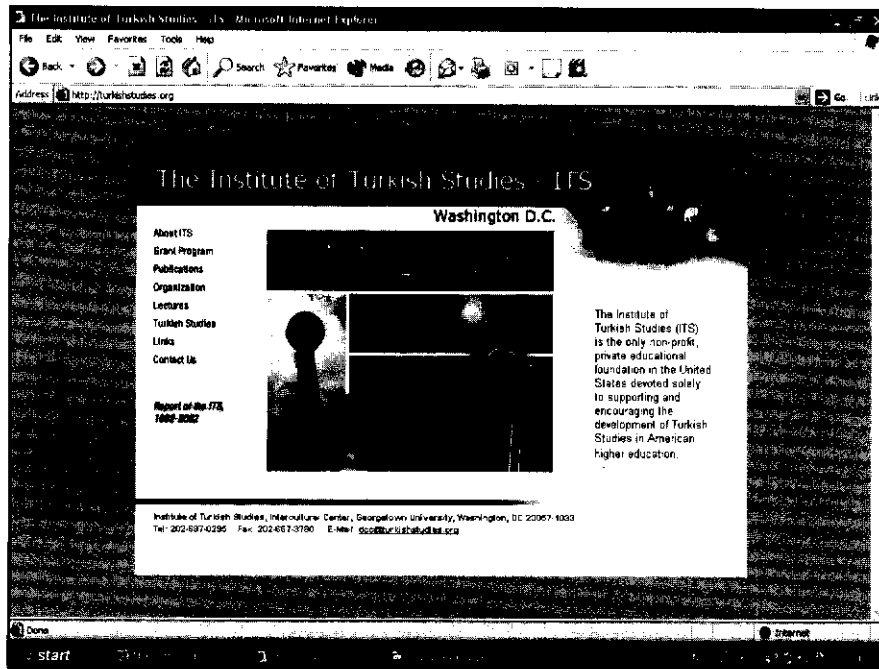
۹ - قسطنطنیه ۱۴۵۳ م: پایان خونین یک امپراتوری، Osprey.۲۰۰۰

این کتاب به شرح وقایع چهار ماه محاصره شهر قسطنطنیه و آخرین رد پاهای امپراتوری روم و بیزانس می‌پردازد. محمد فاتح با یک ارتش هشتاد هزار نفری بر سپاهیان ده هزار نفری کنستانتین یازدهم پیروز شده و شهر را فتح کرد.

کانادا:

۱ - دکتر و. اوستاپچوک (V. Ostapchuk)، استاد تاریخ وامپراتوری عثمانی در گروه تمدن‌های خاورمیانه دانشگاه تورنتو در کانادا است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:
v.ostapchuk@utoronto.ca

۲ - خانم دکتر ویرجینیا آکسان (Virginia Aksan)، استاد و مدیر گروه تاریخ دانشگاه مک‌مستر (Mc Master University) در کانادا که پژوهش‌های دامنه‌داری را در زمینه تاریخ عثمانی در قرن ۱۸ م انجام داده و در زمینه تاریخ اسلام و خاور میانه به تدریس مشغول است. در میان تألیفات وی می‌توان به نوشتاری در زمینه جنگ‌های امپراتوری عثمانی ۱۷۰۰-۱۸۷۰ م، اشاره کرد.

آمریکا:

دانشگاه هاروارد که تحقیقاتی را هم در حوزه پیدایش دولت عثمانی انجام داده است. یکی از کتاب‌های وی بین دو جهان: بنای دولت عثمانی نام دارد که در سال ۱۹۹۵ م توسط انتشارات دانشگاه کالیفرنیا به چاپ رسید.

۱۱ - گل رو نصیب اوقلو، استاد هنر و معماری عثمانی در دانشگاه هاروارد.

۱۲ - جان هات وی (Jane Hathaway)، استاد تاریخ عثمانی در دانشگاه ایالتی اوهایو.

۱۳ - جان ماندا ویل (John Mandaville)، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه ایالتی پورت لند.

۱۴ - س. هانی اوقلو (S. Hanioglu)، استاد تاریخ عثمانی در دانشگاه پرینستون.

۱۵ - نورمن ایتزکowitz (Norman Itzkowitz)، استاد تاریخ و ادبیات عثمانی دانشگاه پرینستون.

یکی از تألیفات وی امپراتوری عثمانی و روش اسلامی نام دارد که در سال‌های ۱۹۷۲ و ۱۹۸۰ م، توسط انتشارات دانشگاه شیکاگو به چاپ رسید.

۱۶ دکتر Resat Kasaba، جامعه‌شناس و متخصص امپراتوری عثمانی در دانشگاه واشینگتن.

۱۷ - کمال کارپات، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه ویسکانسین.

کلیه ۱۷ محقق فوق‌الذکر با مؤسسه مطالعات ترکی در واشینگتن دی سی، هم همکاری می‌کنند.

۱۸ - دکتر حسن کیالی، دانشیار تاریخ دانشگاه کالیفرنیا سن دیه‌گو، که کتاب اعراب و ترکان جوان عثمانیسم، عربیسم،

۱ - لود ویگ آدامز (Ludwing Adames)، استاد دانشگاه آریزونا و پژوهشگر تاریخ عثمانی

۲ - رافت ابوالحاج، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه بینگهامتون

۳ - کاگلار کیدر (Caglar Keyder)، جامعه‌شناس و متخصص تاریخ عثمانی در دانشگاه بینگهامتون

۴ - دونالد کیواتارت، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه بینگهامتون که تحقیقات وسیعی را در زمینه تحولات اقتصادی امپراتوری عثمانی انجام داده است. یکی از تألیفات وی، صنعت و کارخانه در امپراتوری عثمانی، ۱۹۵۰-۱۵۰۰ میلادی نام دارد. این کتاب بخشی از مجموعه تاریخ اقتصادی و اجتماعی خاور میانه است. کتاب فوق در سال ۱۹۹۴ م توسط انتشارات دانشگاه ایالتی نیویورک منتشر شده است.

۵ - لسلی پیرس (Leslie Peirce)، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه کالیفرنیا برکلی.

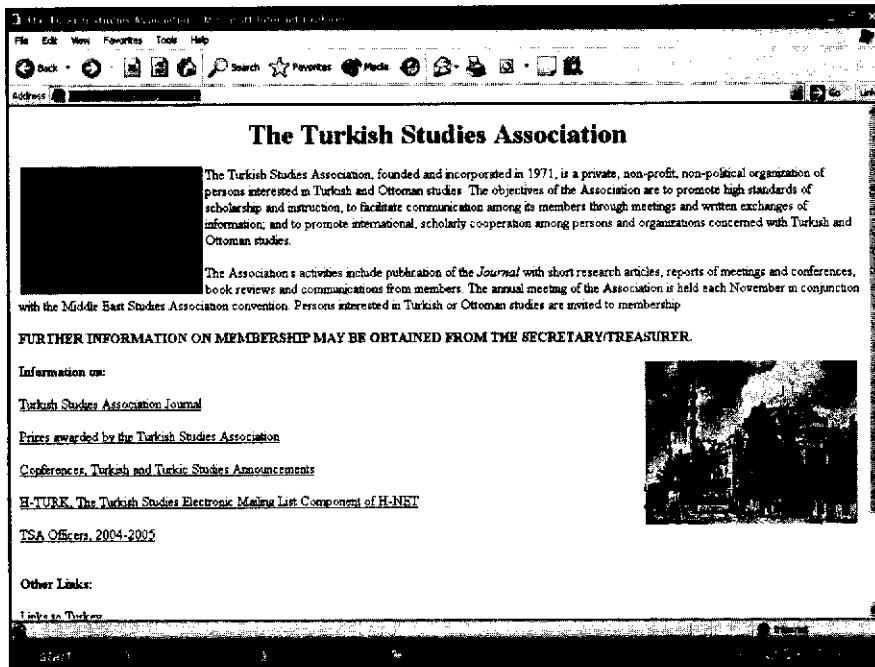
۶ - کورنل فلیشر (Cornell Fleischer)، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه شیکاگو.

۷ - گایور آگستون (Gabor Agoston)، استاد تاریخ عثمانی دانشگاه جرج تاون.

۸ - اسکات ردفورد (Scott Redford)، استاد هنر و معماری عهد عثمانی دانشگاه جرج تاون.

۹ - فاروق تباک، جامعه‌شناس و استاد تاریخ دانشگاه جرج تاون.

۱۰ - کمال کافادار (Cemal Kafadar)، استاد تاریخ عثمانی

تاریخی اسلامی در استانبول دوره عثمانی، لیدن، انتشارات بریل، ۲۰۰۰ میلادی.

– رساله معماری: یک رساله معماری مربوط به اوایل قرن هفدهم میلادی در امپراتوری عثمانی، لیدن، بریل، ۱۹۸۷ میلادی.

– هنر، معماری و اشکال شهری – در بخش سوم تاریخ ترکیه کمبریج، جلد اول، بیژانس در ترکیه ۱۴۵۳-۱۰۷۱ م، گردآورنده: متین کانت (Metin Kunt)، انتشارات دانشگاه کمبریج.

– معماری سلجوقیان آناتولی و پیوند آن با ایران سلجوقی، – در کتاب «هنر سلاجقه در ایران و آناتولی» تألیف روبرت هیلن براند (Robert Hillenbrand)، انتشارات مزدا، صص ۱۷۴-۲۶۳

– حامیان سلجوقی در آناتولی قرن سیزدهم، مجله تاریخ اجتماعی و اقتصادی شرق، شماره ۱/۳۶، ۱۹۹۳ م، صص ۱-۱۵۷

– مساجد سلاطین عثمانی: نمادهای حقانیت شاهنشاهی – در کتاب «بافت شهری و جوامع مردمی: شهر عثمانی و بخش‌های آن» تألیف ایرن بیرمن (Irene Bierman)، و دونالد پریزیوسی (Donald Preziosi)، انتشارات ۱۹۹۱، New Rochelle م، صص ۲۱۲-۱۵۳

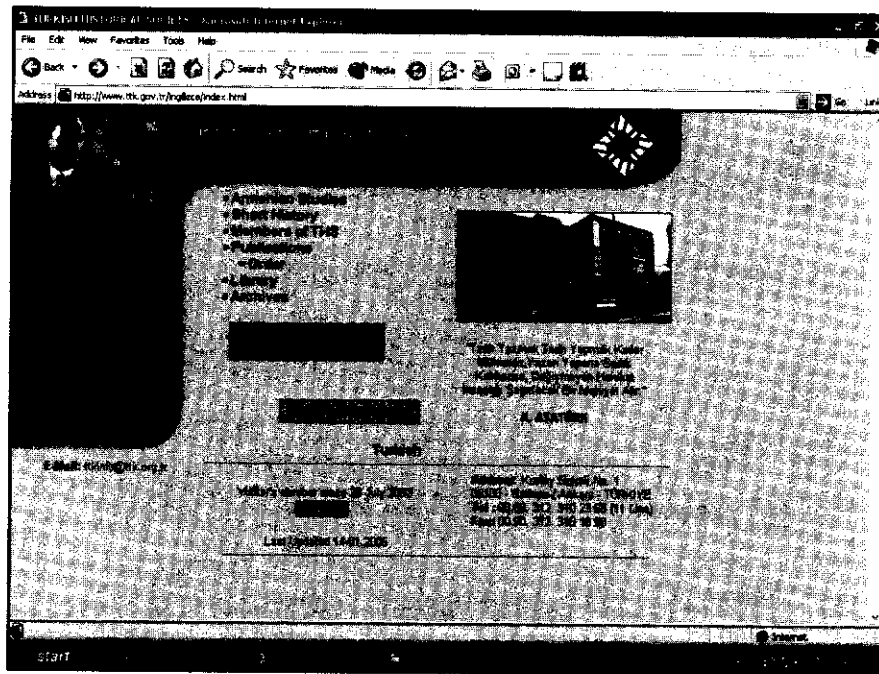
۲۰ – دکتر کارتر فایندلی، استاد گروه تاریخ دانشگاه ایالتی اوهایو که دکتری خود را در زمینه تمدن اسلامی (با تأکید بر امپراتوری عثمانی و خاور میانه) دریافت کرده است. دکتر

و اسلام‌گرایی در امپراتوری عثمانی: ۱۹۱۸-۱۹۰۸ م را که تاریخ تحول امپراتوری عثمانی بین سال‌های ۱۹۰۸ تا ۱۹۱۸ میلادی می‌باشد، به رشته تحریر در آورده است. این کتاب در سال ۱۹۹۷ م، در ۲۲۶ صفحه و توسط انتشارات دانشگاه کالفرنیا منتشر گردید.

کتاب حاضر در واقع واپسین ایام امپراتوری عثمانی را، هنگامی که این امپراتوری بر بسیاری از مناطق اسلامی سلطه داشت، بررسی کرده است. مؤلف با تکیه بر بایگانی اسناد تاریخی به جای مانده از دوره مورد نظر به همراه منابع عربی، غربی و اسناد تاریخی اروپای مرکزی، ریشه‌های بحران در امپراتوری عثمانی را به همراه جنبش‌های فکری (مانند ناسیونالیسم عرب) بررسی کرده است. بررسی حوادث زمان عبدالحمید دوم و انقلاب ۱۹۰۸ م، از جمله این مطالب است. این کتاب یکی از منابع ارزشمند برای شناخت تاریخی جریان ناسیونالیسم در خاورمیانه هم می‌باشد.

۱۹ – پروفسور هووارد کران (Howard Crane)، استاد تاریخ دانشگاه اوهایو و متخصص هنر و معماری اسلامی که مقالات متعددی را نیز در دایره المعارف اسلامی تألیف کرده است. وی هم اکنون ترجمه‌ای از متون بیوگرافی عثمانی قرن ۱۶ م، را آغاز کرده است. پژوهش‌های وی از طرف برنامه آفاخان برای معماری اسلامی در دانشگاه‌ها روارد و همچنین مؤسسه مطالعات ترکی در دانشگاه جرج تاون، مورد حمایت قرار گرفته است. در میان تألیفات وی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

– باغ مساجد: راهنمای حافظ حسین الاپوان سرا به بناهای

تاریخ امپراتوری عثمانی تا سال ۱۷۳۰ میلادی یکی دیگر از آثار تألیفی مهم وی است که در ۲۳۲ صفحه در سال ۱۹۷۶ م توسط انتشارات دانشگاه کمبریج به چاپ رسید. در این کتاب تاریخ امپراتوری عثمانی در دوره بایزید دوم و سلیم اول (۱۵۲۰-۱۴۸۱ م)، سلیمان (۱۵۲۰-۶۶ م)، جانشینان سلیمان (۱۶۱۷-۱۵۶۶ م)، مراد چهارم (۱۶۱۷-۴۸ م)، محمد چهارم (۱۶۴۸-۸۷ م)، و بالاخره فصل آخر، با عنوان عقب نشینی ترکان (۱۷۳۰-۱۶۸۳ م) تشریح شده است.

این محقق همچنین کتاب مطالعاتی در تاریخ اقتصادی خاور میانه را در ۵۳۶ صفحه در سال ۱۹۷۰ م توسط انتشارات دانشگاه آکسفورد منتشر کرد. مؤلف در این کتاب، تاریخ اقتصادی کشورهای اسلامی را از ظهور اسلام تا عصر حاضر بررسی می کند.

برای مکاتبه و تبادل نظر به این محقق با آدرس پست الکترونیکی زیر نامه بفرستید:

mcook@princeton.edu

۲۳ - دکتر ک. فرح، استاد و محقق مطالعات آفریقایی که پژوهش‌هایی را در تاریخ خاور میانه، اسلام و عرب انجام داده است. وی هم اکنون استاد گروه تاریخ دانشگاه مینسوتا است و می‌توان با آدرس پست الکترونیکی زیر با وی مکاتبه کرد:

Farah001@tc.umn.edu

از جمله تألیفات وی عبارت‌اند از:
- راهی به مذاخه: سیاست‌های مالی در لبنان دوره عثمانی، مرکز مطالعات لبنانی آکسفورد، ۱۹۹۲ م

فایندلی بیشترین تحقیقات خود را به تاریخ امپراتوری عثمانی به ویژه از سال ۱۷۸۰ م به بعد معطوف داشته است. از مهمترین تألیفات وی کتاب اصلاحات بوروکراسی در امپراتوری عثمانی و واپسین ایام امپراتوری عثمانی است که به زبان ترکی هم ترجمه شده است.

پروفیسور فایندلی با بسیاری از مراکز پژوهشی همچون مؤسسه پژوهشی ترکیه و مؤسسه مطالعات ترکی همکاری می‌کند. از طریق آدرس پست الکترونیکی زیر می‌توان با وی مکاتبه کرد:

Findley.1@osu.edu

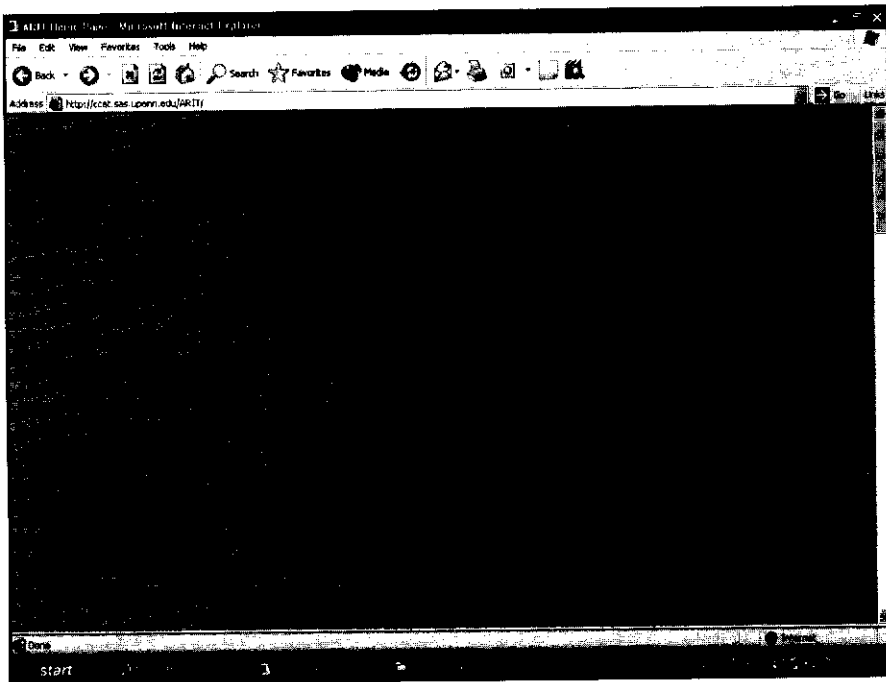
۲۱ دکتر ماین انر (Mine Ener) محقق تاریخ و تمدن اسلامی دانشگاه ویلانوا Villanova University است که تحقیقات معتبری را درباره شهر استانبول در اواخر دوره عثمانی انجام داده است. آدرس پست الکترونیکی وی چنین است:

Mine.ener@villanova.edu

از طریق اتصال به آدرس اینترنتی زیر می‌توان با مجموعه آثار، مقالات و پژوهش‌های وی آشنا شد:

<http://www.homepage.villanova.edu/mine.ener>

۲۲ - میشل. آ. کوک (Michael A. Cook) استاد و پژوهشگر گروه مطالعات خاورمیانه دانشگاه پرینستون در آمریکا است. وی تألیفاتی را در زمینه تاریخ اسلام به ویژه در حوزه امپراتوری عثمانی انجام داده است. یکی از تألیفات وی کتاب محمد (ص) است که در سال ۱۹۸۳ م توسط انتشارات دانشگاه آکسفورد منتشر گردید.

- ۱- کارن بارکی (Karen Barkey)، پس از امپراتوری: جوامع چند نژادی و ساختار ملی: اتحاد جماهیر شوروی و امپراتوری روسیه، عثمانی و هابسبورگ، انتشارات West View، ۱۹۹۷ م.
- ۲- استانفورد جی شاو (Stanford Jay Shaw)، تاریخ امپراتوری عثمانی و ترکیه معاصر، جلد اول: ظهور و سقوط امپراتوری عثمانی ۱۸۰۸-۱۲۸۰ م، انتشارات دانشگاه کمبریج، ۱۹۷۷ م، و ۱۹۹۷ م.
- ۳- استانفورد جی شاو، تاریخ امپراتوری عثمانی، جلد دوم: اصلاحات، انقلاب و جمهوری، ظهور ترکیه جدید ۱۹۷۵-۱۸۰۸ م، ۱۹۷۷ م.
- ۴- لطفی توکات لی اوکل (Lutfu Tokatlioglu)، امپراتوری عثمانی، انتشارات Luth & Associates، ۱۹۹۹ م.
- ۵- جیسون گودوین (Jason Goodwin)، اربابان شرق: تاریخ امپراتوری عثمانی، انتشارات Henry Holt، ۱۹۹۹ م.
- ۶- لرد کینروس (Lord Kinross)، قرون عثمانی: ظهور و سقوط امپراتوری عثمانی، انتشارات William Morrow نیویورک، ۱۹۷۷ م.
- ۷- درور زیوی (Dror Zeevi)، یک قرن امپراتوری عثمانی: منطقه بیت المقدس در قرن ۱۶ م، انتشارات دانشگاه ایالتی نیویورک، ۱۹۹۶ م.
- ۸- جاستین مک کارتی (Justin Mac Carty)، ترکان عثمانی: مقدمه‌ای به تاریخ ۱۹۲۳ م، انتشارات Addisin، ۱۹۹۷ م.
- ۹- جاستین مک کارتی، مسلمانان و اقلیت‌ها: جمعیت آناتولی در عهد عثمانی و پایان امپراتوری، انتشارات دانشگاه نیویورک، ۱۹۸۳ م.
- ۱۰- جاستین مک کارتی / کارولین مک کارتی، ترکان و

- تصمیم، ساخت و تغییر در امپراتوری عثمانی، انتشارات دانشگاه توماس جفرسون، ۱۹۹۲ م
- تقابل عثمانی انگلیس در یمن در سال‌های ۱۸۴۹-۱۸۴۰ م، مطالعات عربی، ویرایش از ر. ب. سارگنت (R. B. Sargent)، و ر. ل. بیدول (R. L. Bidwell)، کمبریج، ۱۹۹۰ م
- ۲۴- خانم ایتل سارا والپر (Ethel sara Wolper)، دانشیار گروه تاریخ دانشگاه هامپ شایر (Hampshire University)، و متخصص تاریخ خاورمیانه، اسلام و هنر اسلامی است که تحقیقاتی را نیز در حوزه امپراتوری عثمانی انجام داده است. در میان تحقیقات وی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
 - الوان سلبی و گفت و گوی اماکن مقدسه در آناتولی، مجله جهان اسلام، چاپ در آینده.
 - شاهزاده صفوه الدنیا و الدین و ساخت بناهای صوفیانه در آناتولی دوره پیش از عثمانی، چاپ در آینده.
 - الگوها و ویژگی‌های باب (سرا) در آناتولی دوره سلجوقی، مجموعه پژوهش‌هایی که به افتخار عبدالله غوران در ۱۹۹۹ م منتشر شده است.
 - سیاست‌های حمایتی: تحول سیاسی و بناهای درواپش در منطقه سیواس (Sivas)، مجله مقرنس، ۱۹۹۵ م

کتاب شناسی تاریخ عثمانی:

گذشته از منابع و پژوهش‌هایی که در بخش پژوهشگران تاریخ عثمانی بدان اشاره رفت، اینک به فهرست تکمیلی کتابشناسی تاریخ عثمانی می‌پردازیم:

- ارمنیان، واشنگتن دی سی، انجمن ترکی آمریکایی، ۱۹۹۰م.
- ۱۱ - امپراتوری عثمانی در نقشه‌ها، بنیاد پژوهشی تاریخی، مرکز پژوهشی استانبول، ۱۹۸۷م.
- ۱۲ - برنارد لوئیس / بنیامین براود (Benjamin Braude) مسیحیان و یهودیان در امپراتوری عثمانی، نیویورک، دو جلد، ۱۹۸۲م.
- ۱۳ - برنارد لوئیس، استانبول و تمدن امپراتوری عثمانی، ۱۴ - برنارد لوئیس، ظهور ترکیه امروزی، نیویورک، انتشارات دانشگاه آکسفورد، ۱۹۶۱م.
- ۱۵ - کلود کاهن، ترکیه قبل از عثمانی ۱۳۳۰-۱۰۷۱ م، ترجمه انگلیسی از جونز ویلیامز (J. Jones Williams)، لندن، ۱۹۶۸م.
- ۱۶ - آلان پالمر (Alan Palmer)، زوال و سقوط امپراتوری عثمانی، انتشارات ۱۹۹۳، M. Evans.
- ۱۷ - آ. ل. مک فی (A. L. Macfie)، پایان امپراتوری عثمانی ۱۹۲۳-۱۹۰۵م.
- ۱۸ - ادmond تیلور (Edmond Taylor)، سقوط سلسله‌ها: ۱۹۲۲-۱۹۰۵م.
- این کتاب در مورد سقوط سلسله‌هایی چون هابسبورگ، عثمانی و رومانف، تهیه شده است.
- ۱۹ - بیلگ کریس (Bilge Criss)، استانبول در اشغال متحدین ۱۹۲۳-۱۹۱۸م.
- ۲۰ - آ. ج. آلدerson (A. J. Alderson)، تشکیلات سلسله عثمانی، آکسفورد، ۱۹۵۶م.
- ۲۱ - فرانس بابینگر (Franz Babinger)، محمد فاتح و زندگی او، ۱۹۵۳ م، ترجمه رالف مانهم، انتشارات دانشگاه پرینستون، ۱۹۷۸م.
- ۲۲ - ف. برودل (F. Braudel)، تاریخ مدیترانه، ترجمه س. رینولدز (S. Reynolds)، نیویورک، ۱۹۷۲م.
- ۲۳ - آ. ر. گیب (A. R. Gibb)، جامعه اسلامی و غرب، دو جلد، آکسفورد، ۱۹۵۰-۵۱م.
- ۲۴ - م. فواد، کوپ رولو (M. Fuad. Koprulu)، ریشه‌های امپراتوری عثمانی، ترجمه گری لیزر (Gary Leiser)، انتشارات دانشگاه ایالتی نیویورک، ۱۹۹۲م.
- ۲۵ - ی. م. کانت (I. M. Kunt)، غلامان سلطان: تغییر و تحول در حکومت‌ایالت عثمانی ۱۶۵۰-۱۵۵۰ م، نیویورک، ۱۹۸۳م.
- ۲۶ - م. کانت، سلطان سلیمان بزرگ و عصر او، انتشارات Woodhead Christine، لندن، ۱۹۹۵م.
- ۲۷ - استیون رانسی من (Steven Runciman)، سقوط قسطنطنیه ۱۴۵۳ م، کمبریج، ۱۹۶۵م.
- ۲۸ - و. س. واسی نیچ (W. S. Vucinich)، امپراتوری عثمانی، انتشارات ۱۹۷۹، M. Krieger.
- ۲۹ - لاوند کاسل (Lavender Cassels)، کشمکش در برابر امپراتوری عثمانی ۱۷۴۰-۱۷۱۷م.
- این کتاب به تلاش‌های فرانسه و اتریش برای مقابله با امپراتوری عثمانی در دوره سلطنت سلطان احمد سوم و محمد اول می‌پردازد.
- ۳۰ - س. آکسین سومل (Selcuk Aksin Somel)، فرهنگ تاریخی امپراتوری عثمانی، ۲۰۰۳ میلادی.
- ۳۱ - ثریا فاروقی، نگاهی به تاریخ عثمانی: مقدمه‌ای به منابع، ۱۹۹۹م.
- ۳۲ - کولین ایمبر (Colin Imber)، امپراتوری عثمانی ۱۶۵۰-۱۳۰۰ م: ترکیب قدرت.
- این کتاب مباحثی را پیرامون سلسله عثمانی، ارتش و ولایت‌های مختلف در بر می‌گیرد
- ۳۳ - جان روبرت بارنس (John Robert Baranes)، مقدمه‌ای بر بنیان‌های مذهبی در امپراتوری عثمانی.
- ۳۴ - فیلیپ مانسل (Philip Mansel)، قسطنطنیه: شهر مطلوب جهانی ۱۹۲۴-۱۴۵۳ م.
- این کتاب، تاریخ پانصد ساله این شهر را با جزئیات و تصاویر ارائه می‌دهد.
- ۳۵ - واچ قازاریان (Wachte Ghazarian)، آرامنه در امپراتوری عثمانی، انتشارات ۱۹۹۸، M. Mayreni.
- ۳۶ - روبرت ماتران (Robert Mantran)، تاریخ امپراتوری عثمانی، پاریس، ۱۹۸۹، M. Fayard.
- ۳۷ - جان پائول روکس (Jean Paul Roux)، تاریخ ترکان، پاریس، ۱۹۸۴م.
- ۳۸ - آنتونی بریر (Anthony Bryer) // هیث لوری (Heath Lowry)، تداوم و تحول در اواخر امپراتوری بیزانس و اوایل امپراتوری عثمانی، بیرمنگام، ۱۹۸۶م.
- ۳۹ - رودی پائول لیندر (Rudi Paul Lindner)، شبانان و عثمانی‌ها در آناتولی قرون وسطی، مرکز پژوهشی مطالعات آسیای صغیر دانشگاه ایندیانا، ۱۹۸۳م.
- ۴۰ - Fatma Muge Gocek، ظهور بورژوازی، مرگ امپراتوری: غرب‌گرایی عثمانی، انتشارات دانشگاه آکسفورد، ۱۹۹۶م.
- ۴۱ - آندره ویت کرافت (Andrew Wheat Croft)، عثمانی‌ها، انتشارات وایکینگ، ۱۹۹۴م.
- ۴۲ - طه آکیول، دین در دوره عثمانی و ایران، انتشارات ملیت، استانبول، ۱۹۹۹م.
- ۴۳ - دیوید نیکول، ارتش ترکان عثمانی ۱۷۴۴-۱۳۰۰ میلادی.
- ۴۴ - اچ. ج. دویت (H. G. Dwight)، کنستانتینوپل و استانبول جدید و قدیم.
- ۴۵ - پیتر. ف. سوگار (Peter F. Sugar)، جنوب شرقی اروپا زیر سلطه عثمانی ۱۸۰۴-۱۳۴۵م.
- این کتاب از نگاهی دیگر تاریخ بالکان را در دوره امپراتوری عثمانی بیان می‌کند.